

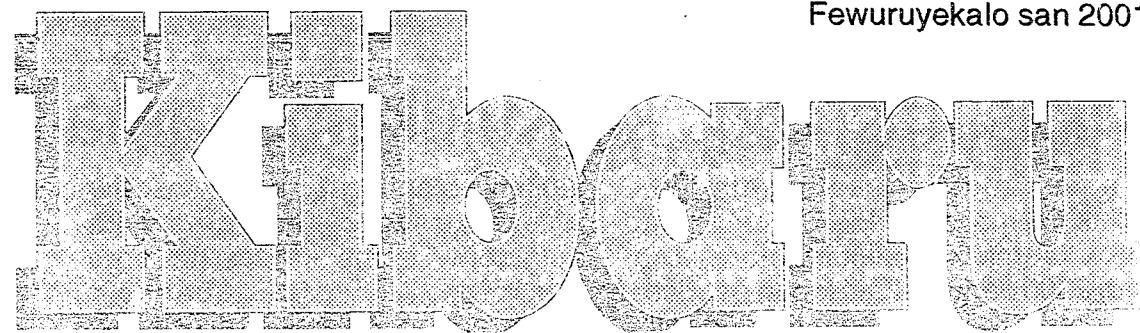
BAKURUBASANNI

(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afiriki kono = Dorome 600

Jamana were = Dorome 1000

Fewuruyekalo san 2001

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 29nan boko 349nan **A songo : dorome 15**

Morila sanuboyoro dayeléla

San 2001 fewuruyekalo tile 15, alamisadon, peresidan Alifa Umaru Konare ye Morila sanuboyoro dayeléla kurunbonkari. Ni Morila farala Yatela ni Lulo sanuboyoro kan, MALI bë ke farafinna jamana sabanan ye, sanu bë bë jamana minnu na, Afiriki di Sidi ni Gana téménén kofé. A jirala ko tóni 20 ka kan ka bë Morila sanuboyoro la san o san; o bë ke sababu ye ka Mali sanu tóni se tóni 50 ma. San tan ni duuru bë ke sanu in boli la; o sanu bëe lajélen sanu bë se tóni 150 ma.

Baarakela 772 bë Morila sanuboyoro la; malidenw y'u la mögö 688 ye. Jamana kesuba bë wusuru hake min soro Morila sababula, o bë se sefawari miliyari 136 ma. O kofé sanuboyoro in bë ke sababu ye ka lakolisow ni dogotorosow ni siraba caman dilan, ka fara morilakaw ka nafa soro wérew kan sanuboyoro la.

Kurunbonkarili senfe peresidan Alifa Umaru Konare y'a jira ko Morila sanuboyoro in bë danaya sababti Mali n'a dëmëbagaw ni nögön ce. A y'a jira ko taji songo yelenni ni sanu songo jiginni, ani kooriko geleyaw bë ka jamana datugu nin waati min na, nin ye jigiya yeelen do kun bolen ye. Peresidan k'ale naniye ye ko sanuboyoro in nafa kelen-kelen bëe ka ke here soro sira ye ka nésin jamanadenw ma. A t'a fë nininiw ka dan sanuko dörön ma, sabu Mali ye sene, baganmara, mōnni, ani bololabaara jamana de ye.

Kéne kelen inkán Alifa Umaru Konare ye wele bila ka taa bëe ma, walasa nögondéméniyéredi hakilina bë se ka sabati, sanko an ka jamana ni farafinna tilebinyanfan jamanaw ni

nögön ce. Nin hakilina kejen in késen Senegali, Lagine, Kédiwari ani Burukina Faso sanukow/minisiriwtun bë sanuboyoro in dayeléla kéné kan. Sanubaarala ciyakédaba fila jelen don Morila Sanuboyoro la : Angilogolidi ni Arandigolidi. Kémésarada la, u kelen-kelen bëe niyoro y'a la 40 ye. A to ye Mali ta ye. Kémésarada la, 10 bë di Mali ma fu. Sanubaara ciyakédaba Angilogolidi némögö Bohi Gédiseli ka fo la, Mali bëna ke yoró filananye, ubufanga di yoró minnu ma kosebë. A ko sanuboyoro mugan ni saba la, Mali sanu boli musakaw ka dôgo ni bëe ta ye; o kama u ben'u nésin Mali ma. Min ye Arandigolidi némögö Mariki Birisitu ye, ale y'a jira ko mögö bë se k'i jigida Mali sanuko kan. O kama sefawari miliyari 189 donna sanuko dafé. Dugujukorofénw, yeelen ani ji kojew minisiri Abubakari Kulubali fana da sera jamana sanuko sabatili ma. O siratige la sanu ninini baaraw bë senna Seyela, Kojena, ani Tabakoro, minnu bë mögö nisondiya.

Morila sanuboyoro bë Buguni serikili la; a ni Bamako ce ye kilométrë 280 ye; a kéné lamini bë se kilométrë 200 ma. Nafolo min donn'a dafé, o bë se sefawari miliyari 70 ma.

Kabini baaraw damine waati la, jateminé kéra lamini bëe lajélen na sanko jiko ta fan fë, min bë kéné kan ani min bë dugukolo jukoró. O siratige la feérèw sirila Morila sanuboyorokama walasa k'a baaraw bëe kolsi, a kana baasi lase sigida mögö ma.

Baara wérew daminená sanuboyoro kajirisiyenw kérénkenyorolaben minnu ka kan ka bila jiri salenw nò na. Sanuboyororo in hère sera lamini mögö ma ka ban; siraba kilométrë 75 laben na. Pankurunjiginkéné dë baaraw bëe banna, pankurunw bë se kajigin yoró minna sanga niwaati bëe. Sanu bë baara ni ji min ye, o bë bë Bagoye la; a bë na sira min fë, o ye kilométrë 32 ni tila ye. Kélonba saba labenna ji minta kama. Yeelendilan mansinduuru bë yeelendi baarakéyoro ni dugu bëe lajélen ma.

Alayi Lamu ni Badama Dukure

Minisirinémogo ka Kulukoro taama

K'a sababu ke jékafo nafa ye, minisirinémogo Mande Sidibe ye tile saba taama ke Kulukoro mara kono san 2000 zanwiye kalo laban na. Bëe b'a don ko Kulukoro mara be fanga fila kofo lawale la : Soso fanga ni Mali fanga minnu ma dogo farafinna tilebinyanfan na.

Mara in faaba Kulukoro yere sigira san 1800 Joba Jara fe. Kulukoro kera komini ye san 1958. Bëe b'a fo ko Kulukoro ni Bamako ce ye kilometere 60 ye; nka tine yere la, k'a sababu ke

Bamakowalankataliye ani Kayodugu jateli ye Kulukoro fe, an be don min na i ko bi Kulukoro komini ni Bamako ce te teme kilometre 45 kan. Ni mogo min ye iziniw jatemine Kulukoro dugu kono, i n'a fo «HUICOMA» n'o ye kooritulubo izini ye ani «INACOM» ni «COMANAV», i b'a fo ko dugu nafa ka bonkosebe; nka Bamakobe caman ta nafa ninnu na Kulukorokaw bëe benn'o kan.

San bannen in baaraw kera kominiw sigili ye. K'a sababu ke goferenaman ka deme ye kominiw nemogoyajekuluw bëe y'a ka baaraw damine; o musakaw bennä sefawari 820.812,220 ma. Nka a be se ka fo ko nemogó sugandilenw ka hakilitigya ye baaraw nögoya. N'i ye komini 106 bëe lajelen ta, 22 dörön de b'a la minnu ni geleyaw be nögona, geleya minnu be tali ke komini duguba sugandili la ani keleköröw bancogo, ka fara nemogow yere sugandili geleyaw kan. Mara be Ala tanu k'a sababu ke nemogó sugandilenw n'olu ye depitewye anisérkiliw ka kónseyiw

pepitew ye ani serikiliw ka kónseyiw peresidan ye goferenaman ka lasigidenw deme ka feerew soró Jalakoróji, Kalabankoro, Sangarebugu, Kula ni Jijeni geleyaw la. Furaw soróla nemogó sugandilenw ni goferenaman ka baarakelaw ce benbaliya ni nögona amubaliya la, k'a sababu ke kalanw ye, minnu kera ka bëe lajelen ka baara dantige kelen-kelen. Min ye soróta fanye, baloko ye mogó siran san 2000 la; sanji ma laboli ke; o naña ni ja ye serikiliw bëe

kono; wa koori senébaliya fana y'a to juguya.

An be don min na i ko bi, balo toni 317.384 de bëbolola k'asoro mago be toni 341.954 dela. O la balo deseta be ben toni 24.620 ma, min ka kankatila Kati, Nara, Kolo kani, Kangaba ani

Kulukoro ni nögona ce. Balo soróla fo'k'a caya yoró minnuna, o dan ye Bananba ni Joyila ye. Nka Bananba ka balo cayaliko ye togo ye, barisa Börön komini ka balo deseta be se toni 1.963 ma. Börön dun ye Bananba komini fo'ye, min ye sefawari miliyon 10 b'a kun ka méri dayele.

Keneyako ka fisa sabu dögötösoba 7 be soróyen, ka fara dögötösö misen 64 labennen kan. «PRODESS» hukumu kono n'o ye keneyo sabatili porozeba ye jamana kono, feere caman sirila walasa ka furakow ni dögötösökow nögoya Kulukoro mara kono; o feerew bëe lajelen ni sababa benna, sanko Kulukoro ni Nara serikiliw la. Kemesarada mogó minnu be Ala tanu keneyako la olu be se 45 ma.

Min ye musow, denmisénw ani denbayaw yiriwali ta fan ye, olu ka nemogoso olu ka nemogoyaso ye balikukalanso 20 jo, ka minenw di kalandenjolenw ma. Misidabaw, wotorowanisénemisi 100 dira musow ka tonw ma minnu be Kulukoro mara

serikiliwla. Okofé seginkéra Kulukoro, Fana, Kati ani Joyila sigidaw labencogo kan. Nara, Bananba ani Joyila arajoso n'a telewisonso ye baara damine.

Mara ni jamana yoró tow kalali nögona siratige la, Kati ni Kita ce siraba, kilometere 63 dilanni baaraw be sen na. Jijeni ni Jema ce sira baaraw banna; o siraba fan min be Kulukoro mara kono, o be se kilometere 80 ma. O kofé noba bora Bamako, Kolokani ani Jijeni siraba baaraw kojew la.

Mara serikili naani kelen-kelen bëe kono, Kolokani, Nara, Bamako ani Kulukoro, haminanko minnu fora Mande Sidibe ye, olu be boli mara kalali la jamana yoró tow la ani feere ninini balo deseta soroli la, ani ciyakédaw sabatili.

Minisirinémogo Mande Sidibe y'a jira K'u bëe lajelen ka je ka baara ke, walasa tögossébenba woteko ni sababa ka ben. A ko feerew be jini balo deseliko la mara kono.

Min ye mara yiriwali taabolow sabatili baaraw ye, noba bør'olu fana na, k'a sababu ke maraw demeli nafolokow nénaboli cayakeda dayéléli ye. O be goferenaman ka naniyanumanya jira ka nésin maraw ma. Mande Sidibe sera yoró o yoró la, a y'a soró ben b'o nemogow ni nögona ce, maradew ka hère sabatili baaraw siratige la.

Solomani Dunbiya
Badama Dukure

Mali Baloko bilama

Minisiri minnu nésinnen don baloko sabatili ma, oli ni jamana wërew ka lasigiden minnu b'an fe yan, ka fara demelitonwkan minnu ka baara ye balojago sabatili ye, olu bëe lajelen jera ka nögonyeba dökésoróani nafolokow minisiriso ka nögonyesoba kono fewuruyekalo tile 2, san 2001.

Nögonye in sababu bora fe minna, o ye balo hake dögöyalı ye jamana kono, n'i y'a ni san duuru temenen taw da nögona ma : toni 2.386 296. O kofé, balo desera pewu yoró dow la; o balo desetaw bëe faralen nögona kan, olu be ben toni 147.000 ma.

Tuba n'a ka yere deme

Bee b'a don ko Tuba y'an ka jamana silameduguba do ye. Bulonkono kalanden 5000 nimadarasa kalanden 2000 besoro Tuba komini kono, minnu caman be bo dafejamanaw la. A do yere be bo jamana janw na. An ka jamanadenw ni jamana werew den minnu be nogon bolo su ni tile, n'u be kalanw ke nogonfe, a be se jamana 13 ma. Hal'i te denmisenninw don ka bo nogon na, wa bulonkono kalan donnen don ni gelyea minnu ye, i n'a fo garibuya ni segen tow, denmisennin ninnu t'o gelyaw sidon.

I n'a fo kerefe komini tow y'a ke cogo minna, n'olu ye Boron ni Bananba ye, Tuba komini y'a ka lawale bisimilali cogonuman ke ka minisirinemogo n'a nofemogow kunben. Duguwolonwula komini kelen don k'a kogo da demokarasi sabatili la ni denmisennw ladamulikojumanyeanikomini kalali jamana fan tow la ni sirabaw ni ponw dilanni ye ani jiko sabatili ni ponpekolonw senniye, minnu be baara ni tilefunteni ye, ni babiliw dilanni ani babiliba do labenni, min dilanna kabini san 1987 ni san 1990 ce. O kofe tubakaw be ka baara do boloda, minnu ka kan ka sabati ni goferenaman ani demelitew ka bolomafaraw ye.

Baara bolodalenw sabatili damine na ni Sirakorola, Tuba ani Kerwane furance siraba dilanni ye. Mogo weres ka doreme kelen ma don o dafe. Pon filia, lakoli filia ani kenyaso kelen joli be far'o kan.

Jirisun 20.000 turuli ni musow ka yiriwaliso joli fana be baara bolodalenw na.

Nin baara kelenw musakaw sera sefawari miliyon 140 ma. Tuba y'a nini goferenaman fe, a k'a hakili to siraba in na, walasa a ka se ka laben Tuba ponba baaraw senfe.

Minisirinemogo y'a jira k'a b'a ke cogo bee la, walasa Tuba ka sewa goro yiriwali siratige la.

**Solomani Dunbiya
Badama Dukure**

Kunatow ka don kerenkerenne

An ka jamana kunatow ka don kerenkerenne 48 nan nenajew kera karidon, san 2001 fewuruyekalo tile 11, kunatowka yoro «Marisu» la, Jikoroni Para kin na, Bamako.

Nin laadala nenajew kene kan, min be sigi san o san, sankalofolo zanwiyekalo karidon laban na, kunatow n'uteriw tun be yen. Kene nemogoya tun be minisirinemogo Mande Sidibe bolo. Minisirinemogo lamininen tun don ni kenyakow minisiri Madamu Tarawele Fatumata Nafo ani Arawuli Folero ka ton nemogoba Miseli Eresipon ye.

Dije seleke naani kenyakow tonba «OMS» y'a jatemine ko san o san

kunabana be mogo 700.000 mine dije kono. An be don min na i ko bi fura nenama sorola kunabana na min be tali ke fura suguya caman na, n'u k'a manansarakan na «polisimiyoterapi». Ala n'o fura in sababu, caman bora kunatow la, kerenkerenne la Mali kono. Folban ka a jamana kunabanabaatow tun be

se 120.000 ma; nka bi banabaatow te teme 2000 kan.

Kunatow ka don in kera nenaje donba ye, k'a sababu ke donkili ni don ani dunun ni bala tun b'a kene kan, ka fara nakokonofenw ni fen caman dilannenw kan, i n'a fo jirimogoniw n'u nogonnaw minnu kunato kenyalenw fe. Denmisenninw ye jama lawasa n'u ka nenaje kerenkerenne ye. Sorodasiw ka folikelaw ni sorodasi pannikelaw ye tulonw kunce. Kunatow ka don kerenkerenne sigira senkankabinisan 1954.

**B. Dunbiya
Badama Dukure**

Sahelijamanaw ka «FIRIGO»

«Daga dagalama» : Mohamedi Ba Aba y'a ka dumunimaralan togo wele nin cogo la, a ye dumunimaralan min dilan san 1995. A ka sahelijamanaw ka firigo labencogo file : Ka daga fila dilan k'u bonya ni nogon ye, k'u sigi nogon kono; ka badawolo cencen misennin ke dagaw furance la; tuma bee cencen in niginnen don; o be ke sababu ye ka daga fila bee suma. Jiridenw ni nakofenw n'minfenw be bila daga fitinin kono, ka fini niginnen do bir'ubee kunna, ku sigi yoro jalen do la, fine be s'u ma kosebe yoro min na.

Donni nasira do y'a jira ko farikolo wosilen be suma cogoya minna, daga fila ninnu be suma o cogo kelen na. Lahalaya min be cencen ji ni dagaba ni fine ni nogon ce, donnikelaw b'owe leko «termodinamiki». Ale de be ke sababu ye ka daga fitinin suma walasa a ka

dumuniw mara ka meen; o la ni nkoye be tile saba ke, a be se ka tile 27 ke ka sor'a ma tije. Tamatiw ni puwaworon be caya ni dogokun saba ye.

Bee b'a don ko kabini lawale la, walasa fenw kana tije, u tun be don dugukolo jukoro. Mohamedi Ba Aba, ni sanfslakolikaramogo don «Dutise» kalanyoro ba la, Jigawa, n'o ye Nizeriya marayorodoye, ale de ye lawale mogow ka nin wale in ta k'a lakuraya.

San 1995, a ye daga labennen 7000 ni mogow la. Kabin'o bora la, a be daga fila labennen feere sefawari biduuru ni wocro. Siwisi monturu «dilanyoro» Rolekisi» be to ka baarakelabaw jansali min ke, Mohamedi y'o warisoro n'o ye sefawari miliyon 52 ye. A b'afe k'o waris ke ka daga dilanyoro kurawijo.

**Fabirisi Bule
Badama Dukure**

«Ofisi di Nizeri» ye Mali jigiba ye dunkafa sira kan

Segu «ofisi di Nizeri» ye cikayoro labennen ye Mali saheliyanfan na, min nōgōn ka dōgō Afiriki tilebin jamanaw kōnō, bonya ni nafa la.

Kabini san 1930 waatiw la, an ka jamana marabaga kōrō, n'oye Faransiye, o ye «Ofisi» baaraw damine ni naniya min ye, o tun ye ka Bajoliba ji sama badingew fe walasa o ji ka se ka dugukolo taari miliyon kelen nōgōnna labō sene kama. O temenennet ko, tubabuw tun sago ye ka «Ofisi» ke Afiriki koorisene mara belebele ye ani ka ke farafinna tilebinyafan jigineba ye maloko la.

Faransikaw ye baara kologirinbaw tiime u naniya waleyali siratige la, minnu semejiri ye Marakala babiliye, bawo ale de be ji kamali ka soro k'a walankata badingebaw kōnō (Marakala babili te ji marayoro ye; jiwankatayorō de don). O fōlo ye Masina badinge ye. O kōnōna ye metere 25 ye, k'a jojan ke kilometere 20 ye. Ji min be boli o fe, o b'a kunda Boki-Were fala kan ka dugukolo taari 20.000 labō. Nka an be don min na, i ko bi, dugukolo taari 18.000 dōron de senen don o fala belebele in kōnō. Saheli badinge dalen d'o kan. O kōnō yemeterē 50 ye, k'a jojan ke kilometere 24 ye. O ji b'a kunda Molodo fala kan ka dugukolo taari 40.000 labō malosene kama. An be don min na i kobi, Sahelibadinge be seka forokene taari 200.000 nōgōnna labō ji la, malidenw balo n'u magonefēn werew senen na. Nka mogo si ma dōromē kelen don o baaraw dafe fōlo.

Badingeba sabanan togó ko «Kositi Ongoyiba» badinge. Obeji walankata forokene min kōnō, o hake ye taari 23.000 ye. Nka an be yorō min na, taari 5000 dōron de labennen don olu cema timikala be sene min kan. A naniyara ka do fara o hake kan ni Nbewani ni Kumuna ni Seribabugu falaw labenni ye.

Marakala babilijora k'a ban san 1945. A y'a ka baara damine san 1947. Marakala bibili in nafa tun ka kan ka Maliwajibiya k'a mansinw laben waati ni waati (san 10 o san 10) k'a minen tinenenw falen waati ni waati. Nka an ye san 50 jijaten ke, o k'o ka deme soro

Alimanjamana ni dijé waribonba «B. M.» feoba raw kama minnu kuncera san 1998 waati. Nafolo kasabi min donn'a dafe, o sera sefawari miliyari 10 ni kō ma.

O na ta bée, halisa «Ofisi» di Nizeri ma se fōlo ka malidenw jigi fa, k'a ke anwn'an marabaga kōrōw nidungōko ye. Mali goferenaman ye kiimeni min ke san 1980 waatiw la, o y'a lajeya kene kan ko forokene min labenna o ma setaari 50.000 yere ma. Koorisene fana ma sirasoro. Foro labennenw caman tijena, cikelaw degunna soro ni hadamadenya siraw bée kan. O de y'a to fangaso y'a naniya fōlo ko hali ni dō ma fara foro senetaw hake kan fōjamana k'a sekoni damajira ke foro kōrōw n'u baaraminenw bilali la bolo numan kan, walasa ka dunkafa sabati jamana kōnō.

O de nana ni yelema caman waleyali ye «Ofisi» mara kōnō, i n'a fo cikelaw ka dugutōnw labenni yaasa u ka nafa soro u bolofēnna. O yelema do fana ye malo farama songolabilali ye fo kana se 1995 Benkanseben ma, fangaso ni Ofisi ni cikelaw ni nōgōn ce. Fan bée mogo y'u bolono bila sēben in na.

O baara minnu daminenā san 1980 waatiw la, olu be senna halibi. Ukerā sababu ye ka do fara malo soro taari la bi). Cike feere kuraw dira malosenenaw ma ka fara malosi numanw kan.

O temenennet ko, fangaso ye dugukolo labila kenyereyew fana ye «Ofisi» kōnō, ka cikelaw nesin suman suguya werew senen ma, min te malo dōron ye walasa cikela ka soro be yiriwa ka taa a fe. Mali jōlen don sen min kan Ofisiko la, o ye ka soro ke ka jamanadenw labō fo k'a to feere kerefejamanaw ma. O de kōson, forokene kōrōw be ka dilan, ka forokene kuraw laben fangaso kunda ani kenyereye kunda, «Ofisi» mara yiriwali n'a jidili hukumu kōnō.

San 1998, «Ofisi» mara sigibagaw jateminenā ka taa a ke, mogo 500.000 nōgōnna ye. Olu jensennen don Kala ni Kurumari ni Masina ni Mema ni Farimake ni Kareri ni Kokeri yōrōw ni

nōgōn ce. O mogo n'u ka timinandiya bée, «Ofisi» b'a fe ka dugukolo kene hake min don dala, u fanga te s'o kōrō. O kama, «Ofisi» nōmogoso ye sariya do ta ka Mali ni jamana werew kenyereyew sendon ofisi mara dugukolo senen na. Benkanseben do be laben o kenyereyew ni «Ofisi» ce jisōngōko ni demeni cogoyaw la. O kadara kōnō, «Ofisi» b'a fe sanni san 2007 ce, ka forokene kuraw taari 60.000 nōgōnna laben sene kama n'o mogo yelekew n'o kenyereyew ye.

Ajirala ko feere kuraw sababula «Ofisi di Nizeri» malo soro taari kelen kene kan, obora toni 1,6 la fo ka se toni 5 ma. Cike yiriwali n'a jidi cogoya san laban ninnu na, o y'a jira ko «Ofisi» mara be se ka ke Afiriki tilebinyafan jamanaw ka jigineba ye dunkafa sira kan. O waleyali sira teliman ye do farali ye dugukolo labentaw hake kan. Hakililatige la, mogo faamuyalenw ka ninini bōr'a kan ko o dugukolo ni o ji be soro Mali kōnō. A baara tiimeni kōni te taa cikelawnifangasoni Malini jamana werew kenyereyew ka bolodinōgōnma ko.

«Ofisi» sigibagaw ka keneya sabatili hukumukōnō, ciyakēda kerenkerennen in ye bessya ani saniya wale caman boloda jinōgōw bolisirako ani hadamadenw kisilikō la banaw ma, ji be minnu bila an na.

«Ofisi» kōnōbi, ninini be ka ke sira bée kan soro labugunni na, k'a damine sumansi numanw na ka taa se dugukolo la nagali ma ani binjuguw ni kōnōw kēlēli ka fara banaw sēgesēgeli n'u kubenni walew kan. O ninini baaraw la, hakili tora jamana denw ka sinijesigi la ni dugukolo seneta numanw bilali y'u nō. Jōyōrōba be ka di tilemasen ni suman suguya caman senen fana ma. Min ye jēgelamo ye, o fana be ka don dala walasa dumuni nafamaw be bo-bo nōgon kōrō balo kojuman siratige la.

Dugutōnw ni koperatiuwu ni muso forotigiw ni cikelaw ka jekulu kerenkerennen werew bée be k'u jeniyoro fin nakobaara ni baganmara la, k'a ta Marakala fo Jabali. «Ofisi» ka yelema kuraw be ka cikelaw bolodon baara la san kalo 12 kuntaala kōnō. O

b'a jira ko Ofisi kono ko cike waati te samiyé dörön ye.

Ndebugu mara kono, ji ni kungo nininiklaw ye jiriforo do laben «N.D.» 14 yoro la, min ni Nono ce ye kilo 30 ye. «Ofisi» y'olaben cikelaw yewalasa u ka se k'u magonejiriw soro yen, i'n'a fo sojojiri ni tobilikedogo.

O baaraw sifileli kofe, a jirala ko jiri suguya 15 nögonna be yen, minnu ni «Ofisi» mara dugukolo be nögon ta kosebe. O jiriw bee la nafamaw ye latikolönjiri ni alimetijiri ni tubabunere ye, minnu bee be tobilikedogo numan di cikelaw ma ani sojolanw ni furaw ni baganw ka dumuniw. Mogow be se k'u sigi jiri ninnu kelen-kelen na suma fana na bawo u be tu fo ka teme. Jiri ninnu te geleya lase forow ma bawo konow te se k'u naga da u si la. Konow te sigi jiri ninnu na fana k'a sabu ke fiye be lamagali min da u kan. Nafa were be «N.D.» 14 ka jiri sifileta ninnu na n'oye fiye fanga dogoyali ye yann'a ka se dugu yere kono.

«Ofisi» ka hakilina kuraw kera sababu ye ka danaya sabati a ni cikelaw ce bawo kunte di bilen kuntigiko. «Ofisi» y'u sendon u yere kunkow bee nenaboli la. Feere foyi te tige bilen u kofe an'u kakan. «Ofisi» mara cikelaw be k'a faamu doonin - doonin ko ciyakeda in te se ka ke fosi ye olu ko. O bolodijogonma baara min te taa baarakeminew ni baarakeyoro ladonni kojuman k'o, «Ofisi» be k'o de late me doonin-doonin cikelaw ma. N'u ser'o la don min na, u b'u ka malo senye u yere ye, k'a gosi u yere ye, k'u ka cike juruko ni sannifeere nenabou yere ye. O be sira soro Ala ni balikukan jiidili sababu la.

U mana nafa o nafa soro o walew la, o nafolo na se k'u deme ka kalansow jo denmisenniw ni balikuw ye, ka mangasanbaw laben senefenw lasagonni n'u marali kama ani ka dogotorosow jo u n'u ka denbayaw ka lafiya ni kenya jiidili sira kan. Ofisi ka ninbaara bee be jesin bololankolonya ni segen ni faantaya keleli de ma, k'a cikelaw ka soro jidi.

N'Ala sonna a ma, boko nataw bëna boli «Ofisi» cikelaw ka cesiri walew kan soro yiriwali sira fe.

**Basiriki Ture
Yusufu Jalo**

Mali taamasében kura bora

Malidenw y'u ka taamasében kura soro alamisadon, san 2001 fewuruyekalo tile 8.

Polisiw ka nemogoba Ibarahima Jalo ka fola, taamasében (pasipori) kura in be jate an ka lamini ni dije bee lajelen ka taamasében sabatilenw fe, min nögon te se ka yuruguyurugu dilan mogo were fe. Ibarahima Jalo ye nin kumaw fo an ka jamana ni jamana werew ce kojew jenaboli polisiso kura nitaamasében kura boli kurunbonkarili senfe.

Taamasében y'an ka forobabaarda ka ciyakeminenw do ye, min dabora hadamaden bugunnatigeli kama, n'a b'a yamaruya ka taama k'ataa jamana werew la.

Min ka gelent taamasébenko la, f'a ka sabati kosebe. Okama an ka jamana forobabaarda ham kera min ye sanga ni waati bee lajelen na, o ye ka se ka taamasében karine lakikaw dilan, k'u di mogow ma basigi konona na. Nka taamasében fen ofen dilanna ka teme, nanbaratow ye feerew siri k'o bee ladege kelen-kelen.

O de koso Mali ka taamasébenko nanbaraw cayara kojugu. Nin seben kura bole in, ni Kanada jamana ka lasigiden Iwi Bulanze y'a jira ko yemahoronya seben don, ale min ka jamana ye Mali deme ni sefawari miliyari 1 ani miliyon 600 ye ka taamasében in laben, ko seben kura indilanna ni dije taabolo kura masinw ye. A be ke sababu ye jamanadew ka taama dije kono ni lafiya ni yemahoronya ye, ka soro mogo sit'u

tooro ni taamasébenko ye, k'a ka ni walima k'a man ni. Wale minnu kera ka taamasében kura in sabati, halibi o walew be senna Kanada ciyakeda ni Mali ce walasa ka taamasében dilanyoro do sigi senkan, ani ka jamanaw furance kojew segesegeli ciyakeda do sigi senkan,

ani ka baarakela döw la, k'olu kalan minenw labaracogo la.

Minen minnu dabora taamasében dilanni kama, olu tun ka kan ka marayoro kerénekrennen na; o kama a yoro labenni wari benna sefawari miliyon 97 ma.

Iwi Bulanze y'a jira ko nintaamasében ko be Mali kunkorota. Polisiw ka nemogoba ka fo la taamasében kura in ni pankurunjekulu (OACI) ka sariyaw be nögon ta. Taamasében in n'a tigi ja be dilan ni nögon ye, ka mana k'a la; a nedonbagaw ka fo la, seben in dilannen don cogo min na, n'ik'ib'a ladege, walima k'a bayelema, a be tige. O kofe taamasében tigi ja be ye yeelen na. Nka ni mogo were ja donn'a la, o be fin, ka nanbara da kene kan.

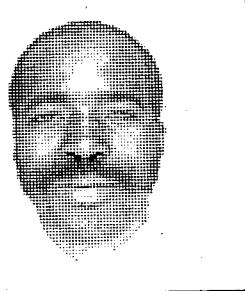
Taamasében in sebenniw caya koso, a new te se ka falen. Taamasében in songo ye baa naani ye; a kuntaala bora san 3 la k'a ke san 5 ye; nimorow sigilen don a new kan. Nimoro döw be ye ne gansan na; nka nimoro döw te ye ni yeelen kerénekrennen te.

Ni mogo min wulila taamasében in ninikama, oméennéenba yedogokun 3 ye. I n'a fo Ibarahima Jalo y'a jira cogo min na, siga te seben in sabatili n'a ka lakikaya la, wa a ni dije taabolo kura mansinkow be taa ni nögon ye. Taamasében kura in ye Malikunkorota dije n'a lamini na, sabu taamasében koro min bëna latunun doonin-doonin, o tun be soro mogo suguya bee lajelen fe, hali mogo min tun te maliden ye.

**G. A. Diko
Badama Dukure.**

Manta dugutigi kura sigira

Manta ye dugu ye, min be Masantola komini na Kolokani mara la. Karidon zanwuyekalo tile 21, san 2001, Jase Tarawele sigira

Mamadu Jara
animateri

Manta dugutigiya la. Anw fe Beledugu yan, ni dugutigi be sigi, a laadaw ka ca. Ni dugutigi be sigi, sanni k'a dögoda, dugu yerebolokew be nogon kafo, ka ninikaliw ni segesegeli ke dugutigikura nata kan, a ka kibaruyaw kan.

Beledugu dugutigi sigicogo ye fila ye.
Folo: O be wele ko fabolo, fabolo koro ye, min ye faw la krobelen ye, o be sigi dugutigiya la, hali n'a ya soro den dow ka koro n'a ye si la.

Filanen: Min ka koro ni bee ye, o be sigi. A be fo ma ko min mana korya, o be ke dugutigi ye.

N'o segesegeli bee temena ka ban tuma min na, a be segesegi n'a ya soro dugutigi min bera sigi, n'a soro a fa den yere don, a be fo o ma ko yerebole. N'a ma ke yaaladen ye a be sigi, nka ni yaaladen don, a te sigi mogo were be sig'a no na. N'o bee kunnafoniw soro ka ban, u be soro ka dugutigisigi dögoda. Ni dugutigisigi dögoda u be soro ka ciya bila ka taa siginogon duguw bee ma, dugutigi ni balimasiraw ni terisiraw, ani furusiraw bee ma ani fangatigilamogow, politigimogow ani baarada nemogow bee lajelen. Anw fe Beledugu, dugutigi te sigi ni karidon te.

Ni dugutigi sara, sanni kura ka sigi, dugutigiya be kalifa modenw na krobelen na.

A be fo ma ko moden dugutigi. Tuma min na ni dugutigi bera sigi, moden dugutigi be ti sigi dugutigi ka woloba kan, jama cela. O la dugutigi kura min bera sigi, o dögöniw be soro

ka mondendugutigi deli, ka fen dow labil'a ye, a be soro ka wuli, dugutigi be soro k'i sigi a ka dugutigiwolo kan n'o ye nturajeman wolo ye, min be faga a sigidon.

Yoro dow la, dugutigi senekun walima namakala dob'a sigi a ka dugutiwolo kan.

Laada were be yan dugutigisigi la, kele ye dugu min bon, walima kele binna dugu minnu kan lawale la. O laada be wele ko kobon. Kobon ye laada ye, min be ke selifana temen kofe. Ni ko be boo, jama be bo dugu kono, ka taa kaburudon na, a laada sigili kama.

Koboncogo file nin ye : A yoro la cew ni musow, denmisew, dunawani dugulen bee be taa dugu kaburudon na, ka taa kobon laje. Ko yere ye jiri feren ye, min be turu, ka tufa koro ci ke, k'a lakoori, ka jo dugutigi koro kaburu kerefe. Tuma mi na ni ko be bon, dugu cekorobaw n'o ye yerebolokew ye, dugutigi kura be bila olu u nefe, ka ko lamunumunu siye damado. O b'a soro maramafenw b'u bee bolo : muruw, tamaw, bijew ani marifaw. O b'a soro kala kura dira dugutigi kura ma, o bera kalakis bon ko la jama nekoro. O kalakis bonyoro la, ni dugutigi kura bera sijan soro dugutigiya la, kalakis be turu ko la bee jena, ni dugutigi kura tena si jan soro, n'a be sa joona, kalakis be ko je. Ni kalakis ma ko soro, o la dugutigi kura ka mogow jigi be tige, ko a tena si jan soro.

Ni dugutigi kura be ko bon, o b'a soro dugu kamalenw ni marifaw ni tamaw ni muruw be nogon na. Ni dugutigi kura ye ko bon, marifatigiw be soro ka na marifaw ci ko la, fo ka tasuma wul'a la n'a ma ke ni alimetiko ye. Tuma min na ni marifamugu ye tasuma wuli ko la, kamalenw be soro ka keleladege ke jama nekoro. O keleladege la kamalenw be ke jekulu fila ye, u ni marifaw ni muruw ni tamaw ye. U be be marifa kisenanw

ci nogon na. A keleladege be ke ni farafinmarifaw ye.

A kene kan, musow be taa ni jifilenw ye, oji be di keleladegelaw ma ani ka tasuma faga ka bo ko la.

O bee temen kofe, jama be taa dugu fereba la, ka taa dugutigi sigi. Mogokorobaw be soro ka jama fo, ka dugutigi kura laadi hadamadenya taabolonumanw na.

Manta dugutigisigi diyara kosebe. Kolokani mara fanga nemogow n'a politiki nemogow bee tun be kene kan. Dugutigisigi ye laada kroba ye anw fe Beledugu.

**Mamadu Jara animateri
Npeseribugu Masantola komini na
Kolokani.**

An ka balo sorolen t'an bo

San 2000 ma diya de ! No ma soro, tiga ma soro, koori ma soro. An ye senefen minnu soro, olu t'an bo san kono. Nin kononafili de b'an na sisan. Nka nin fensorobaliya t'an ka fenkebaliya ye ! San n'a taacogodon. O tuma an be Ala deli, Ala ka san 2001 samiyé diya.

**Barasan Kulubali
Ceserebugu Negela Kati**

Didenw be tijeni fana ke

Ne y'a jatemine, mogo dow be junu da jiri la, sirada la. O ye fen ye min be se ka masiba lase mogo werew ma. Diden be jeli ke nka a tijenino fana ka jugu de ! Ni junnudalaw tun sera k'o jatemine, o tun be fisaya kosebe.

Zaki Kane Kolokani-Tilelaji

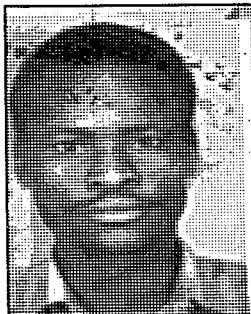
Cikelakolidenw t'u ka baara ke

Ne ye ko kelen kolsi yoro caman na : «Semudete» ka cikelakolidenw be kooriseneaw ni «Semudete» bila nogon na. U te son ka senekelaw lafaamuya «Semudete» ka fosi la. O de kera sababu ye senekela caman ka don fili la, fo k'a fo k'u te koori sen.

Harnadi Aturu Boli Danbanna-Kita

Misinin y'i sen da nowolo kan

Aw ni segen,
Aw ni nani,
Aw ni tooro,
N kan be jow
ma?
Senekelaw ko
don.
Ha! tine na,
Tanuni ma dese
aw la !

Dirisa Bakari Jara

Faama mana wuli
K'aw ye jamana ntuloma ye;
Faama kankorosigi mana wuli
K'aw ye jamana cekolo ye.
N balimaw,
A fo, do ma ke kuman ci na ?
A fo, kuma dumanfo ni tine ye kelen
ye?
E! faamaw,
A fo kofile tuma ma se ?
Makariko !
Hinetoko !
Ni faamaw ko aw ma,
Jamana ntulomaw,
Ne n'a faw ma ko :
Faamaw ka nanosogo.
Kiiri tile kelen ma diya
Senekelaw la.
Kiiritigeso fan o fan na,
Aw na duguma sara ce yen.
Senekelaw ka noforow
tigaforow, kabaforow, nofalanw,
ninnu kera filamisiw
Dumunikejorow ye.
Senekela mana kuma
O kojugu,
Kuma te misiw genni ma;
Bin be ke u kan,
K'u nen, ka d'ow jogin,
ka d'ow yere b'one u ni na.
Ha, a kera baara ye !
Nin bee la,
Fangaso la,
Tile kelen, tile fila
Misitigi be taa n'a yere ye,
I ko fen ma ke.
Ha, tine !
Nafolo be da bee yelen
Ne siranna i
Ne jorela
N balima senekelaw,
An be taa an ko min ?
An be taa an ja min ?

Dirisa Bakari Jara
Buwatubugu-Kati

Baara

A' ye wuli an ka do ke; mara seginna
so. Yereta ni sigi te ben.
Kuma cayara; baara tuma sera !
Baara de be mog'o bo nogo la . Baara
de be mog'o fisaya mog'o ye .
Baara de be jamana lataa ne.
Baara ka gelen baara ye; baara ka
bon baara ye, n'o te baara man fisa
baara ye.
Baara ma bo baara la.
Aw m'a don ko manamanakoke ka
fisa ni manamanakanfo ye ?
A' ye wuli, an ka sebe ke !
Senekelaw,
Monikelaw,
Baganmaralaw,
Jagokelaw,
Seriwusibaarakelaw,
Bee ka wuli, an ka baara ke, bawo
bamananwko: «maganbololankolon
te».
Bolo be mo bolo kono; bolo te to bolo
kono.
Bolo de be kogo ke mugu ye.
Fasojo te tile kelen baara ye.
Marabolo nemogow n'u joyoro don
fasojobaara la cogo min na, u ka
konseyew fana n'u joyoro don ten.
Wa, mara konomogo kelen-kelenna
bee n'a joyoro don marabolo joli la.
O de ye fasodennumanya
taamaseere ye !

Kasumu Buware
Siribalakoro N'ono serikili - Segu.

Halibi geleyaw be kooriko la

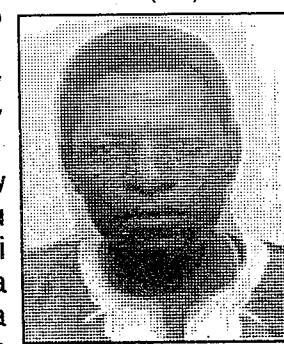
Ne be nininkali min ke semudete ni
goferenaman na halibi, kooriko be bolo
min kan sisan, n'a tora ten, yala
benkan min be u ni senekelaw ni
nogon ce, o benkan na sabati wa ?
He be bataki in seben waati min na, o
y'a soro Falaje n'a sekiteri koori
feerebali ka ca kosebe. Koori minnu
pesera, olu wari sarabali fana ka
ca, kuma te dominiko ma ! A fora ko ni
koori pesera, k'a wari meeenenba ye
tile 8 ye. D'ow peseli be kalo fila bo bi,
u wari ma sara, wa u ma doni folo.

Zan Kulubali
Ceserebugu Negela

Ka bo Sirakorola C. A. R la

Demenike jekulu minnu togo ko
«A.S.G» ani «World Education» jera
ka kalan fila sigi senkan Sirakorola
komini kono.
Kalan folo kera zanwiye kalo tile 6 ni 7.
Kalan folo in tun be Sirakorola komini
kalankow bolodali baaraw de kan. A
nesinna an ka komini lakoliden
somogow ka ton «APE» tondew de
ma. Tile fila baara in kono, «ASG» ni
«W. E» mog'o famuyalenw ye kalan
hukumu n'a kun bee pereperelatige.
Komini ka ninita yemmin ye kalankola,
u ye olu d'ow soro, i n'a fo :

- «PRODEC» ka san tan (10) lanini,
k'don kalanko la.
- Ka geleyaw
nini, ka ferew
soro u la.
- Ka magobaw
boloda, k'u
s i g i s i g i
n a f o b o n y a
k u n d a
b e l e b e l e b a

Burama Sidibe

kunda.

* Kalan filan kera
balikankaramogo kalan de ye. Tile
8 kono, dugu naani karamogo musow
ni cew ye somogoya karamogokalan
dege. Hakililajigin na, somogoyakalan
ye cogoya kura ye min damincena an
balimake NDo Sise fe san 1999 la,
Ale be an ka kanw kalanni baarada la
«Word Education» na Mali kono?
Somogoya kalanyesan2soro Sirado,
Falibuguni, Kojalan Tarawele ani
Tomona duguw la, minnu be
Sirakorola ani Namina komini kono.
Somogoyakalan, kalanbulon be
dayele zanwuye kalo la k'a datugu
zuwenkalo la. Kalanden 30 de
kanunen don bulon kelen kono.
An k'a don fana ko furanceba de be
somogoyakalan k'ecogo ni lakolikalan
k'ecogo ce.

Burama Sidibe
Sirakorola C.A.R Kulukoro

Senekelaw ka fenw te songo soro

Nigoferenaman m'a sendon tiga sanni
na, n'a tora julaw doron bolo senekelaw
te taa ne de ! Yoronin kelen julaw be
tiga yelen; yoronin kelen u b'a jigin.
Ni goferenaman ni julaw jera ka tiga
san, senekelaw ka netaa b'o de la.

Andere Kane Tilelaji - Kolokani

Laginekaw te muso furu, min ce sara Kodiwari jamana kono

Lagine jamana kono, n'a sabatira yoro o yorokomuso mince sara Kodiwarijamana kono, mogow be siran o ne, mogo te gereg a la, ce te maga a la, kuma te k'a furu. O cogo la, ni muso min n'a ce banabagato bora Kodiwari ka segin Lagine, n'o ce sara, o fana be mangoya, a te jenogon soro, ce kunda ani muso kunda. Fen min be ninmuso suguya fila ke bolokofemogow wali jugunna mogow ye dugu mogow bolo, fen min ye ceew sirankun y'u ne, n'o b'u bali k'u furu, o ye sidabanako ye, min juguya dogolen te mogosil la tugun. Dijne jamanaw bee lajelen konomogow b'u yerew ka sidako cogoyaw bee kalama, u bejamana werewtaw kalama. Laginekaw ka faamuyali bora fen min kan, n'u dalen b'o la, o ye sidabana jenseennnen be kojugu Kodiwari jamana kono. A ye Kodiwari togo tije, k'a danbe b'a la, ka tanga b'a jamana sigibagaw bee kan, dunan fara dugulen kan, ce fara muso kan, k'olubee lajelen ke mogowy, minnu ye jeneyla k'utaalan ye, n'u te ce bo ce la, u te muso bo muso la, n'u be ceko ni musoko ke cogo bee la, waati bee la ani yoro bee la. Laginekaw bolo, hali ni mogo min be s'a yere la, n'o sigira Kodiwari, o be tije, k'o sababu ke jeneyla kecogo ye, maloya te min na tugun, ka masor'a kera laada ye. Baasi min be se ka b'a la, o te keleya kele ye, o te jingogonna ye, o te siran ye, o ye bana juguw bilali de ye nognana, sida be minnu na. Laginekaw jorekun y'o sidabanako de ye, min nesiranya koson, u te muso furu, min sigira Kodiwari, u te muso furu, min ce sara Kodiwari. Fen min be se ka fo nin kone la, o ye ko laginekaw ma Kodiwari musow furuli ma gansan. U mennen klosili ni jatemine de la, ka soro ka na d'a la, kokabinisan 1990, laginekaden minnu taara tunga la, n'olu sayako kuma fora tuma o tuma, i b'a soro minnu sigilen be Kodiwari jamana kono, olu de ka ca n'a bee ye. Olu de fana ka ca mogow la, ce fara muso kan, minnu ka saya sababu kera sidabana ye. Nin bee de koson, mogo caman y'a fo, ko sayaw kecogo b'a jira, ko bana suguya caman de be laginekaden faga jamana werew kono, nka, bana suguya kelen de b'u faga Kodiwari jamana kono, n'o ye sida ye. Osiratige la, a sabatira ko dugu kelen soro Lagine kono, min denmisennamogo ceman mogo 70 banabagato deselenw bora Kodiwari ka n'u da, ka sa nognon no kan, san kelen furance kono. Olu ka saya mankan bonyakojugu Lagine jamana

kono, o kera sababu ye, denbatigw ka d'a la, k'uka denmisen banabagato minnu be bo Kodiwari, ka segin faso la, n'olu furakera cogo o cogo, u te keneya, u be sa, ka soro minnu banabagato be bo jamana werew kono, olu be keneya. Ob'a jira ko minnu be bo Kodiwari, olu ka bana ye sida de ye, fura ma soro min na folo. A mankan kera sababu ye, denbatigw ka siran Kodiwarisigi ne, ka t'a fe. O cogo la, d'ow y'a f'u denw ye, ko n'u ma ne tungalataa ko, Ala kan'u ci, nata kan'u bila wali mogo kan'u nege ka taa sida jamana kono, n'o ye Kodiwari ye, sidako ye min togo tije, fo k'a konsigsi nege be horonw na. D'ow y'a f'udenw ye, ko n'uy'u tulo mageleya ka taa Kodiwari, n'u ma hakili soro, ka s'u yere la, u ka janjon be laban kaburu kono, ka masoro ni sida m'u faga Kodiwari kono, n'u banabagato be segin, a b'u faga sira la wali a b'u faga u ka duguw kono. Sida ka mogofaga wulibaliya koson, dugu d'ow be Lagine, n'olu ka mogobanabagato bora Kodiwari nin cogo la, ka segin, u somogow jigi tigelen b'u ka janjakow labenni damine, limaniya kono, ka masor'u sigilen be n'u ka saya ye, hali n'u t'a tuma don. Nin bee de ye Kodiwari sigi goya laginekaw ye. O de fana kama, laginekaw t'u ka musow furu, hali npogotigw kuma te musow ma, sida ye minnu ceew faga. Hali n'a sabatira kobana suguya werew y'a muso minfuruce faga, mogo te soro, min be farati k'o furu. Laginekaw ye Kodiwari sidatow cayaliko jugu don jatemine de siratige la, min kera san 1999 la, dijne kenyakow jekulu fe, n'o ye «OMS» ye. O jatemine y'a jira ko n'i ye mogo 100 kulu kelen fen o fen ta Kodiwari jamana kono, i b'a soro sida be mogo 11 na, ceew faralen musow kan, n'o ye 11% ye. Nka, fen min ye Kodiwari dugu kono muso labilalen y'u yere ma, minnu ka baara ye jeneyla ye, wariko kama, n'i y'olu 100 kulu kelen fen o fenta, i b'a soro sida be 70 na, n'o ye 70% ye. Jatemine y'a jira ko Lagine jamana ta ye 1,54% de ye, n'o be ben sidato mogo 55.000 hakadem, ceew ni musow faralen nognon kan, jamana mumu kono. Laginekaw b'a don ko Kodiwari sidatow ka ca n'u ka sidatow ye cogo o cogo, k'a te se ka fo ko sidako degun t'u kan, ko sida kubencogo jore t'u la. O degun n'o jore be ce kunda, a be muso kunda. Ce te soro yorosi Lagine kono, n'a be musofuru, min sigira Kodiwari, hali n'a kera dakabana muso jogo humantigi ye. O cogo la, muso te soro yorosi Lagine kono,

min be furu ce ma, n'o sigira Kodiwari, hali n'o ce ye fentigi te go bolen ye. O de y'a sidako kuma fccogo geleya, ka masoro, laginekaden ceman n'a musoman minnu be taanikasegin na Lagine ni Kodiwari ce, n'u be furujogon nini na, o be ka caya duguw kono, ka t'a fe. Fen min ye ceew ye, olu bee labennen don musofuru kama. A warib'u bolo, nka u t'a fe ka muso furu, min be bo Kodiwari wali jamana werew kono. U sago y'u faso musow de furuli ye. Fen min ye musow ye, olu fana n'u somogow bee labennen don furu kama, k'usigi, ka Ala deliwalasa ka cesoro. Nin b'a jira ko ceew be musonini na, musow be cejni na. Nka, n'a kuma fora, ka sidako kuma fo ka d'a kan, hali ni ce ni muso y'a jira ko sida t'u la, cogo o cogo, siga be don furu la, a te sira soro tugun. Dugu te Lagine ni furu caman ma tije min kono, nin cogo la. N'i ye furu donnan ye minnu ni nognon ce, o y'a soro ce ni muso si ma se Kodiwari folo. Hali n'a sabatira ko furukeia kelen wali u fila bee delila ka se jamana werew kono, siga be don furu la, nk'a laban be sira soro, k'o sababu ke sidako nognoyacogo ye jamana werew kono ni Kodiwari ye. O b'a jira ko ni Kodiwari togo fora furuko min na, o te sira soro yorosi Lagine kono. O koro ye furuko dabilali ye, ka masoro Lagine musofurulaw la, minnu sigilen be Kodiwari, olu de ka ca n'a tow ye. Geleya min donna furuko la, nin cogo la, o dadigira furukela musomanwna, ka teme cemanw kan, k'o sababu ke ceganaya kuncogo ye hadamadenw na ni musoganaya ye. Ni furubaliya meenna senna, a be juguya muso ma, a be muso tooro, k'a dusu kasi, k'a lanogo, ka teme ce kan. Musocaman minnu ma furujogon soro, k'o sababu k'a sidako ye, olu d'ow dababli bannen y'a jira k'u ka sogen juguyara cogo min na n'u ma ce soro, u tenu sa musoganaya la, u be dugu bila, ka t'u kune. D'ow y'a ke latige ye. Olu k'u be Ala mine, ut'e fen fo, ut'e fen ke, ut'e taa yoro la. Minnu y'a men ko ddogotorow be mogow jolita, k'a laje ni sida b'u la wali n'a t'u la, olu ko k'u laban be n'o jolita ke, walasa k'u ta n'u bila don. Olu de ye nognon sirataama, ka fara nognon kan, k'u t'gola jekulu sigi senkan, ka jolita dusu don nognon kono, ka nognonbilasira, walasa ni sida te minnu na, olu ka ce soro, n'a be minnu na, olu ka furake. A kone be nin bolo de kan, sisan Lagine duguw kono.

Abudulayi Jari Jalo
ni Amadu Gani Kante.

Ganbi jamanadenw y'a jira k'olu te musow ka signegekoro dabila

Kabini tubabuw y'u sen don musow ka bolokoliko la, k'a jira k'a be fijne bila musow ka hadamadenya la, n'o y'u farikolo yoro do tigeli ye, min b'u jogin, k'u bana, fo ka gelyea don u ka bangekon'ukacékola, akuma donyoro n'a boyorocayara. Okumawb'a jira k'a be denwolo ke tööröko ye, ka céko ke negeboko ye, k'olu bee ke haminanko, jorenanko ani siranko ye. O koro ye ko denko ni céko minnu ye nisondiyakow ye, a b'olu ke nisongoyako, sègenko, mañumanko anifurakeli banbalikoye. A kumaw ye mögöw dabali ban, k'u konorofili, ka masor'u bora ni fenw ye, musow ka bolokoliko la, mögöw tun ma minnu men, u tun ma minnu ye, u tun te minnu don ka koro.

A kumaw y'a bolokoliko bila bolo jugu de kan, ka sor'a tun bilalen t'o bolo kan, a ma deli ka bila o bolokan. Sanni tubabuw k'u sen don a la, mögöw tun t'a don kojugu ye, k'a d'a kan, bee tun kelen be k'a fara laadalakow ni danbekow de kan, ko silame diine sariya y'a wajibiya silamecew ni silamemusow bee kan. Mögo ni mögo de tun ka ca ka bila nögön na, ko denmuso do ma boloko, nka mögo ni mögotun ma bila nögönna, ko denmuso do bolokora. Mögöw tun be nugun npogotigiwla, n'u bolokolen te, k'u ma lasaniya k'o kama, u ka seli n'u ka sun te mine, ut se ka furu. Nin bee b'a jira ko ni baasi tun bør'la, n'a tun bennet te mögöw ma, a tun te bo san na, ka san sor. Nka, tubabuw nana, ka mögo dow sor, k'olu b'u hakili kan, n'a bolokoliko lagosili ye. O kera sababu ye, ka mögöw fili nögön ka tijew ma, k'u bila nögön na, duguw bee ani jamanaw bee kono. Dine jekulu minnu jolen b'a lagosili, a keleli n'a dabilali sen kan, o ye keneyakow jekulu ye, n'o ye «OMS» ye, ka dennadonkow jekulu far'o kan, n'o ye «UNICEF» ye ani demejekulu minnu be wele ko «ONG», n'u bolofaraw be jamanaw bee kono. Nin jekulu minnu te fosi k'u kunfe, ni se b'u ye, dabali b'u ye, olu de y'u jija ka mögo dow sor'u bolo koro, ce kunda ani muso kunda, dine yoro

bee la, ka wari, bolifénw ani magoneminen suguya caman d'uma, walasa u ka don duguw kono, k'a bolokoliko fo, k'a juguya, ka mögöw lasiran, fu'k'a dabila. Fen min bor'la, o kera wale keleli jekulu sigili de ye duguw kono, k'olu bila musojekulu ka bolo kan. O cogo la, n'a kuma wulila yoro yoro, siga t'ala, a wulibaga y'o yoro musojekulu nemogo de ye. O jekulu ye feere suguya bee tige, u sago soroli kama. U donna muso bolokolikela dankoroba lakodonnenn kan, minnu mago bee bennen b'a baara ma, n'u be nafolo, sanubilen, warije, dugukolow, baganw, balofénw ani magonfén suguya bee sor'a la. U y'olu kelen kelen lasigi ka kuma, k'u lajere ka kuma, k'u hakili yelema, k'u fara nögön kan, k'u bee k'u danma jekulu ye duguw kono, ka wari ni magonfén suguya caman di döw ma, ka dow dege bololabaara werew la, walasa u bee ka bolokoli dabila pewu. O koro y'u bilali ye k'u ka baara koro keler, k'a senb'u yere ni mögo werew ka dinelatige kow bee la. A koné labenbagaw sago sorocogo ma ke kelen ye duguw ni jamanaw kono. A dabilali sariya tara yorodowla, obenna mögöw ma, u y'a labato, k'a b'a sira fe. O sariya nögönna tara yorodowla, mögöw y'a labato, nka taalen nefe, u y'a damine kokura. O kera Senegali jamana marabolo döw kono, n'o ye Kolida ni Salimuye animarabolo minnu be Senegali babolo kan. A juguyara yoro min, na, o ye Kolida marabolo ye, min ni Dakaro ce ye kilometre 600 ye, n'a dugu 120 nögönna bolokolikelaw tun y'a dabila, ka sorö k'a damine tugun. Olu döw taar'u sigi jamana min kono, ka t'a baara ke yen, o ye Gine Bisawo ye, min ma sariya fosi t'a koné la. O koro ye k'a dabilali sariya tara Senegali, nka mögöw b'a ke. Sariyako ma b'a la jamana minnu kono, olu mögö döw y'a dabila, döw m'a dabila. Jamana döw murutira, k'a jira ko halilni tubabuw n'u nögönna minnu be dugukolo kan, olu bee jera ka mugu ni kiseta ka musow ka bolokoli dabilatikor

kele wuli, olu t'a dabila fo n'u y'u bee faga ka ban. Ganbi jamana min b'o jamana murutilenw na, o ma jen n'a lagosili ye yoro si, duguw kono, kuma te k'a fo Arajow, Telewisonw ani kunnafonisébenw kono. O b'a jira ko mögo te sorö min b'a kuma fccogo juguya, mögo te sorö min b'a ladiya mögo bolo, ka masorö bee jolen b'a kan, k'a te se ka dabila cogo si la. O be faamuya, ka d'a kan, Ganbi jamana be Mandendugukolo de kan, silameya donna min kono san 1400 na, n'o san 600 ye ninan ye, n'a woloden minnu ye maninkaw, bamananw ani marakaw ye, olu te tulon ke diineko fan si la, u be saya fisaya ni sariyaw sosoliye. Okama, sariya min b'e bolokoli wajibiya silamecew ni silamemusow kan, Ganbi jamana yereboloden te sorö, min b'o soso. O siratigela, k'a ta Ganbi peresidan Yaya Jammé yere la, k'a bila minisiriw ni depitew la, fo ka se diine nömögöw, magobatigw ani mögökörba cemanw n'a musomanw ma, olu bee de wulila, ka se yorow la, k'a fo jamanadenw ye, ko tubabuw te se, cogo si la, k'u bali, k'u ka laadaw latilen, minnu be tali k'u danbe n'u ka hadamadenya kan. U y'a fo ko ni tubabuw y'u sago sorö nin ko la, o b'a jira k'u bee kera mögolankolonw ye, ko se t'u ye, dabali t'u ye, u t'u yere don. Uy'a jira ko tubabuw sendonni a kola, o ye nedonna ni jomaya de ye, ko ni tubabuw m'olu bonya, olu b'u yere bonya. Nin bee la, a sabatira k'a bolokoliko lagosira cogo o cogo, a fôra k'a juguya cogo o cogo, a dabilali sariyaw tara cogo o cogo, olu si ma se ka mögöw bali k'a ke. O siratigela, jateminlawy'a jira kon'iye muso 100 kulu kelen fen o fen ta Ganbi jamana kono, i b'a sorö muso 80 bolokolen don. Gine Bisawo ta ye muso 50 ye, 100 kulu kelen kan, Mali ta ye muso 94 ye, 100 kulu kelen kan Senegali ta ye muso 20 ye, 100 kulu kelen kan. A koné meenniko senna, o siga te mögo minnu na, olu de ka ca.

Seki Kanute
ani Amadou GANI Kante.

Maroku jamana kono, «Musokel» be fagali ke ka caya kojugu

Keneyya tigilamogow ye jateminne min ke san 1997 kono na, o jaabi y'a jira ko don o don, muso konomma 7 de be to «musokel» la Maroku jamana kono. Olu ka saya min be k'u ka konomaya wali u ka jiginni senfe, o sababu do ye jolicayabana ye, min be na n'a foli ye musokonomaw ye k'u kana kogo dun waati daw la. A sababu do fana ye cogoya sorobaliya ye wolojoli suuruliko jugu la, min be na ni saya ye, n'a ma lajo joona. Muso hake minnu be taa jigin Maroku jamana foroba dogotorosow kono, olu jateminnen be ben muso 700.000 de ma san kono. Dogotorofaamuyalen minnu jesinnen be musoyabanaw ni musokonomaw ka kojew ma jamana bee kono, o ye dogotoro ceman mog 200 doron de ye, n'olu ye furakelilaw ye ani dogotoro musoman mog 500 doron, n'olu ye jiginnikelawye. Oluy'a jira ko masiba minnu ka ca ka musokonomma caman soro, oye suguya fila ye. Masiba folo ye fen min ye, o ye ko san o san, k'a ta muso 10 na, fo ka se muso 15 ma, ni konomaya ma fiye bila olu la ka soro ma jigin, a be fiye bila u la u jiginnen k'o. O fiye daw be se ka ke fasadimibana, dusukundimibana wali kondimibana suguya caman ye minnu daw be geleya don kafonogonya ni denwolo la, n'o be k'a muso masinaw mangoyakun ye, f'a daw te furu soro tugun. Olu b'u ka dinelatige to ke musogananya ni denni na, mogow kerefe, k'o sababu ke cogoya sorobaliya y'u ka musoya lanogoli la. Ni muso kera dakabana muso ye cogoo cogo, n'a ka musoya lanogora nin cogo la, o y'a ka hadamadenya n'a ka dinelatige bee lanogolen ye. Ce minnu ta fosi den a cogoya la, olu

doron de be girin a nokan. Nka, taalen nefe, n'u y'a nedon, u b'u sen b'a sen na, hali u da te don a togola kuma la. A b'o cogo la dinje yoro o yoro, ni musow ye kono ta, u te taa lajelikeyero la, wali n'u taara tuma min na, o y'a soro fen min b'u la, n'o kelen be k'u degun, o de laban be fiye bila u la, k'u lanogo, ka masoro dogotorow te se k'o fura ke tugun. Masiba filanan ye fen min ye, o ye ko san o san, musokonomma 100.000 kulu kelen kelen bee kan, muso 228 de be sa jiginni senfe, jamana bee kono, n'a be fo k'olu tora musokel la. Nka, jate min sabatira, o y'a jira ko san o san, musokonomma 100.000 ku'u kelen kelen bee kan, muso 125 be to musokel la dugubaw kono, muso 307 be t'a la togodaw kono. Asabatira ko musokel be fagali min ke Maroku jamana kono, o ka ca n'a kerefe jamanawta ye sije 3, a ka ca ni Eropu jamanaw ta ye fo ka se sije 25 ma. Nin kasaara sababu ke a fen min ye, u ko n'i ye musokonomma 100 kulu kelen fen o fen ta, i b'a soro 28 doron de be jigin dogotorosow kono, n'o ye 28% ye. At muso 72, n'o ye 72% ye, olu be jigin yoro bee la ani cogo bee la dugu kono, k'o jiginniware hake min ye Maroku wari diramu 500 ye, n'o be ben sefawari dorome 3.300 ma, o ka nogon ni dogotorosow ta ye, foroba kunda fara kenyereye kunda kan. Muso minnu be jigin dugu kono, olu daw b'a ke k'a da dogotorosow jiginniware sorobaliya de kan, daw b'a ke k'a da kodonbaliya kan, n'o ye kalanbaliya ye, min koso, muso camant'a koje fosi kalama. On'a taa bee, silameya siratige la, fen min be Maroku jamana mogow bee kunkolo kono, n'a be silamejamana towow.

bee fana kunkolo kono, o ye ko ni muso minnu sara musokel la, a b'i k'olu sara jahadikel de la, n'o ye diinekel ye, k'o cogo la, u jurumuw be beafari; nangtanko te k'u la lahara, utepininka, uoe kisijahanama tasuma ma, k'u sara ke alijine ye. O temenenko, ni den de sara k'a woloba balolen to, a be fo k'o den fana be don alijine kono, ka masoro jurumu t'a la, k'a b'a woloba makono yen, n'o sara, a be alijine konege ta, k'o dayele, k'a ladon a kono. Nin b'a jira ko ni muso n'a den sara jiginni senfe, siga t'a la, u be nogon soro alijine kono. O yoro de kama, u ka saya te digi silamew la, u ka lahara sigi diyali fana jore t'u la, iko mog minnu sara cogo werew la, olu ta jore b'u la cogo min na. Fen were min kelen be masibako ye Maroku jamana kono, ni silame diine ma jen n'a ye, fo n'a sabatira ko n'a ma ke, muso be sa, o ye kontoje ye, min dama temena, ka masoro hake donnan ye 130.000 de ye san kono. Nin bee la, a jirala ko Maroku jamana kono, konomaya ka lanogoli cayali, n'o ye fiye suguya caman bilali ye muso konomawla, musokel ka fagali cayali, densaya cayali ani kontotje cayali, olu bee turu dara musow kun, k'u tu janto u yere la, ka soro se te musow ye, dabali t'u ye, fen t'u bolo. U te se ka fen k'u yere ye, min b'u lafiya, k'u negannen to sokono baaraw, dugukono baaraw ani kungokono baaraw la, minnu b'u segen kojugu. Mog minnu ka kan k'u bo nogola, n'o ye fangatigilamogow, keneyatigilamogow an'u marabagaw ye, olu b'u ka kojew jenabu sira dantigelen koro minnu kan, o ye laada sira ani silame diine sira ye. O cogo la, ni baasi fen o fen ye muso soro denko siratige la, o bee be bila latige bolo doron de kan. A ko b'o cogo min na sisan, ni yelema ma don o la, a be meen senna.

Tariki Esaadiiani Amadu GANI Kante

Farafinfurako bë ka yiriwa dijë kono ka t'a fe

Kabini lawale la, hadamadenw bë ka n'gōn fura ke ni kungo kono jiriw ye. O furakeli wale min bë tali ke kokorow dönniya kan, n'olu ye gundolakowyé, minnu bë soro tijenko siratigé la, o bë senna farafinna ani farajela, fo ka se sisana ma, halin'a tigilamogow te wogon kalama. O koro ye k'a kono bë bolo o bolo kan, dijë jamanaw kono, gelyea de bë se ka don furaw soroliko la, k'o sababu k'u woyoces woyoces u dönbaliya ye, nk'a furakoté se ka dabila, ka d'a kan, mogominnu b'a kalama, olu dalen b'a furaw la ni dögötörfuraw ye. N'olu dawdesera, ubëferë degunwali sayá de ma, u te maga fura la, min te farafinfura ye. O mogó damadaw bë soro dugubaw kono, nk'a caman bë soro kungo kono duguw de kono, k'o sababu k'o dugumogow n'a furakow n'gongbagaw dorogocogo ye cogon na, sigidaw la. Mogó minnu b'a furakow wodón yoro o yoro, dijë bëe kono, n'olu faamuyalen b'a la, n'u bë wele ko furabolaw, n'u t'u kan mada tubabu dögötör suguya si ye, olu y'u jija, cogo bëe la, ka hogon lakodon. O baara gelyara cogo o cogo, k'o sababu k'a musakakow ani jamanaw ni duguw janyali ye hogon na, u sera k'u togola jekulu min bë wele «TSF» k'obolofaraw sigi Azi, Eropu ani Afiriki jamanaw bëe kono. O bolofaraw ka mogó sugandilenw de ye hogon soro Wagadugu san 2000 Mekalo tile 23 n'a tile 30 furance kono, kene do kan, min labenna walasa u ka hogon dën, ka bo bo haminankow kalama, k'u hakilinataw falen, ka dengue sirataama, ka je ka barika don u ka baara la, k'a sankorota, ka t'a fe. A sine folo de ye nin ye dijë furabolaw suguya bëe ka hogon soro kene kelen kan. Okene folo labenniminkera Wagadugu, Burukina jaman kono, Afiriki dugukolo kan, o b'a jira k'a labenbaga ninnu te fosi k'u kufé, um'a ke gansan. A bëe bëe ye tali ke fen min kan, ni caman dalen b'o la, o ye k'a furako buruju bora farafinna de kono, min'y'a cogocduj'a.

n'a sunkorola ye. A bë se ka fo k'a sankorotalen bë croya tewa ka teme farafinna kan, k'o sababu k'a yiriwalicogo gelyali ye furabolaw bolo, nk'a te se ka fo korelen bë croya tewa ka teme farafinna kan, min y'a koloomba jabali ye, mogow bë croya tewa ka min jidota. Ojita koro y'a furako gundo, wali a dönniya tali de y'a sun koro, walasa k'a wodón, k'a faamuya, ka t'a fe. A künben labenbagaw folo y'o de ye farafinna kono. A filanan ye bonya dali ye farafinwkan, minnu b'a furakojatigiya sigiyoro la, a koloomba jabali da la. O cogo la, u ka Wagadugu künben kera wasako ni kunnawoloko ye farafinw bolo. Olu y'a faamuya ko walew latemecogo y'a jira u la k'u denna; k'a furako la, mogó de b'a nemada olu ma, k'u ladege, olu t'u nemada mogó ma, yoro si, dijë kono. Usorola k'a fo k'olu dar'a la, k'a furako togolako fosi tenu k'u ko tugun, ka d'a kan, bëe y'a jira ko farafinw sen te se ka b'a la, cogo si la, k'o sababu ke olu ka dönniya bonyako jugu ye, min bë taliké lawale kokorowkan, n'olu gundo

bë farafinw bë bolo. Mogocaman soro, minnu y'a fo bëe nena, ko ni farafinfurako tun te kise kan, n'a tun ma sira soro, n'a furaw tun te mago ne, ni mogow tun dalen t'a furaw la, dijë furabolaw togola jekulu tun te sigi sen kan, Wagadugu künben tun te ke. O wale fila latigeli b'a jira ko farafinfurako bë ka yiriwa dijë kono ka t'a fe. Fen min y'a furabolaw ka Wagadugu künben folo ye, o kera gintanko ye, min lajeli kama, Wagadugukaw, cew ni musow, denmisewni wogocmaw, olu bëe ye ogo soro fasò togolaso kono. O gintan kera kene labennen min kan, n'u y'o togo da ko «SIRENA», o tilatilala jamanaw bëe ka furabolaw ni wogocmaw, olu ka mogó wogob tun ye morikaramogó wali tontigi filelikelaw ye, minnu bë baara ke, ka kunkow ni banaw sarakaw fo mogow ye. O bora ni fen min ye, ni mogó tun

36 12

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A'y'olu nini.

jabdi

1) - Kamaleenin kusigil. 2) - Duloki bunsan ds, kamankun na. 3) - Sise ne. 4) - Jirifereen perendes ds. 5) - Djems di jitt kan, sarefela la. 6) - Kulusi jifta ds. 7) - Ja min be kamaleenin kan kan. 8) - Sise ku. 9) - Numante tegé bolonkniw. 10) - Palan duloinnen jukordila.

Ne 11nan to

sigilen te n'a girin bonyaliko jugu ye, o kera «SIRENA» kenye yelemliy'a diya n'a goya la, k'a ke furabolaw ni filelikelaw ka sugu ye, n'o ye warininiyoro ye. Jama caman soro kama, olu ye mogowta sara la, k'u bila mankutuli la, n'o y'u togodumanw foli ye mikoro la, ka ben kaseti sangawulienw donkilidakanw ma. Jama cayara yoro dow la, fo mogow jora ka nogon makono. Ni minnu tilala, olubet'a kuma fomogowrew ye dugu kono. Olu fana b'u laben ka taa. A ko ker'o cogo de la, fo ka dogokun kelen dantigelen dafa.

Baasi fosi ma b'a la. A dabora fen min kama, n'o ye nogondon ye, o nena, f'u bee wasara.

Nka furabola dow y'a jira k'olu b'u ka donniya, u ka faamuyali n'u ka baara sanga dogotoro minnu taw ma, farafinfurako te da la olu bolo, u b'a lagosi n'a foli ye mogow ye k'a furaw man ni, ko ni banabagato tora farafinfura kan, a te kenye n'a m'o bila, ka yelema tubabufura kan. Osiratige la, u y'a jira k'o dogotoro mogofilienw tun te nin kuma lankolon fo, n'u tun b'a kalama ko farafinna bee kono, n'i yemogo 100 kulu kelen fen o fen ta, i b'a soro mogo 80 b'u fura ke ni farafinfara dorondeye, n'o ye 80% ye. U ko yeredonbaliya koso, o mogofilienw t'a nini k'a nedon, k'o sababu k'u dacogo ye tubabula kow la ni farafinna kow ye, ka sor'u tugulen be tubabu minnu ko, olu b'a furako nedon n'u ye.

Unogonna dogotorofaamuyalen minnu ye farafinfurako kalan ke, k'o fana faamuya, n'u be k'a baara ke, olu dow kok'a kuma lankolon fobagawte mogofilienw ye, ko mogo bannenw don, minnu b'u yere fisaya farafinfurako ma, ko wari te sor'o la. O koro ye k'u delilen be yurugu yurugu, nanbara ani natabaya minnu na, u t'o nesoro farafinfurako la, min dabora furako nogoyali de kama faantanw bolo. O temenen ko, mogow soro, minnu y'a jira k'a te se ka fo ko fadenya be furabolaw ni nogon ce, nka, k'a be se

ka fo k'u ka baara kecogo te kelen ye. Dow ka fura be dilan ni jiriw doronw de ye. Dow be kilisi wali nasiji ani fen werewfarajiriwkan. Fenminy'a furako dogotoro ninikela faamuyalenw ye, olu be fura dilannen lakodonnene de baara kokura, ka do far'ucogoyaw kan wali ka do b'u la, n'o y'u fanga, u farinya, ukunaya, utimiya ni fen werew ye, walasa k'u ne ni tubabufuraw ye.

Furabola minnu ta ye warininko jugu, ye nkalon kan, n'u be tow bee togo tine, olu keleliko kuma fora, k'a geleya. Osiratige la, a jirala ko Burukina bena furabolawyamaruya'sariyata, walasa wariko jore be minnu na, ka teme keneyako jore kar, olu ka latomo, k'u sen b'a kow bee la.

**Kerepen Hileri Dajo
ani Amadu GANI Kante**

Fenjenamafagalanci juguw kelen dor ka farafinna fa tewi

N'i ye farafinna fenjenamafagalanci sannenw kemesarada, i b'a soro 30 ma sariyaw dafa, wa u songo be se dolariwari miliyon 900 ma. Dijne seleke naani dumunikow ni senekow jekuluba ni dijne seleke naani keneyakow jekuluba ka fo l'a, n'olu ye «FAO» ni «OMS» ye, nin ye wale ye, min be se ka baasiba lase hadamadenw n'u ka sigida ma.

Fenjenamafagalanci labenni jekulu nemogo, Gero Waagiti ka fo la, fen jugubaw ni nogosugubaw be farafinna fenjenamafagalanci minnu konnen don kabini tumajan. A y'a jira ko fura ninnu be to nogon kan ka meen fo k'u labaarali waati teme. Fenjenamafagalanci labencogo n'u kefenw na. Dijne seleke naani keneyakow jekulu «OMS» ka bolofara min nesinnen don bana yelemtaw konew ma, n'o ye dogotoro Dawidi Hemanni ye, ale y'a jira ko fenjenamafagalanci kefen barikamaw be dan sago. O kofe furajugu ni nogow be k'u la, minnu be mogo faga.

Sebenni min be ke fenjenamafagalanci kank'u nefo mogow ye, an'umaracogo, n'i y'olu jatemine, i b'a soro dan te fenjenamafagalanci juguw ta la farafinna. Sebenni min be k'u kan, o te ke ka ne, sabu a te kefenw nefo k'u pereperelatige, a t'u kecogo n'u dilanwaati fana nefo ka ne. Fenjenamafagalanci labaaralaw dun te kunnafoni were soro sebenni in ko. «OMS» y'a jira ko sebenni lamaralen de ka ca.

«FAO» ni «OMS» y'a jira ko fenjenamafagalanci juguw konew ka gelon sahelijamanaw de kono kosebe,

k'a sababu ke se t'olu ye ka segesegeliw k'a ne ma. U y'a nini dijne seleke, naani jekuluf, ani tonw ni goferenamanw, k'u ka fenjenamafagalanci dow kerenkeren «FAO» ni «OMS» togo la, walasa a ko ka ke jelenya la; nk'o konew ma se ka sababti fo.

«FAO» ni «OMS» ka sariyaw nafa ka bon sentanjamanaw kankosebe, sabu olu te se ka segesegeli ke ka se yoro janw na. A nininen don dijne selike naani fenjenamafagalanci dilanbagaw ni iziniw fe, u ka «FAO» ni «OMS» ka sariyaw labato.

«FAO» ni «OMS» jera k'u nolono bila benkanseben dola, min b'u ka sariyaw labatoli wajibiyia, n'a be ke sababu ye ka fenjenamafagalanco jeya, k'a masiba nagasi, ka senye yere sabati ka t'a fe.

**«OMS»
Badama Dukure**

